

Notícia bibliogràfica d'estudis sobre llengua i literatura (2006-2007)

Albert Aragonés Salvat

Com ja és habitual, la convocatòria de jornades, col·loquis o congressos, i la publicació de les actes, ha contribuït a la difusió de la major part d'estudis lingüístics d'esta zona.

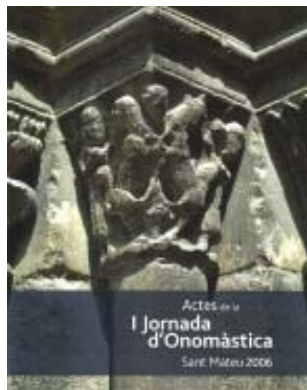
La convocatòria més important d'estos anys ha sigut, sens dubte, el II Congrés Cultura i Territori a les comarques de la diòcesi de Tortosa (Amposta, del 30 de març a l'1 d'abril de 2006), en el qual es van presentar una dotzena de comunicacions sobre sociolingüística, dialectologia i onomàstica.

Haurem d'esperar uns anys, fins que no es publiquen les actes, com ha passat amb el II Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra», que va tenir lloc a Tarragona del 7 al 9 d'abril de 2003 i que ha aparegut amb el títol de *Entorn i vigència de l'obra de Fabra. Actes del II Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra»*, a cura d'Anna Montserrat i Olga Cubells (Cossetània, Valls, 2007). Entre els treballs, trobem contribucions d'estudiosos amb vincles a la nostra associació com Montse Castellà Espuny i Tere Izquierdo Salom, Jordi Ginebra, Miquel Àngel Pradilla Cardona o Joan Mascarell i Xavier Rull.

Els col·loquis també han servit perquè coneguem nous estudis d'onomàstica. Així, per exemple, es va celebrar el XXXIII Col·loqui de la Societat d'Onomàstica (Montblanc, 21 i 22 d'octubre de 2006), en el qual van participar Josep-Antoni Carrévalo, Ventura Castellvell i Jesús Bernat Agut; i també el XXXIV Col·loqui de la Societat d'Onomàstica, VIII d'Onomàstica València (València, 13, 14 i 15 de desembre del 2007), on Xavier Coloma i Josep Messeguer van llegir dos comunicacions sobre la toponímia del municipi de Xert, encara inèdites.

L'altra convocatòria destacada, ha sigut la I Jornada d'Onomàstica, toponímia i antroponímia del Maestrat i dels Ports, organitzada per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua a Sant Mateu, els dies 24 i 25 de novembre de 2006, de la qual ja s'han publicat les actes (AVL, 2007). El llibre, que porta per títol *Actes de la I Jornada d'Onomàstica*

(*Sant Mateu, 2006*), conté comunicacions d'Àngela Buj Alfara, Pere-Enric Barreda, Jesús Bernat Agut, Núria Carod, Ernest Querol, Josep-Antoni Verge, entre d'altres.

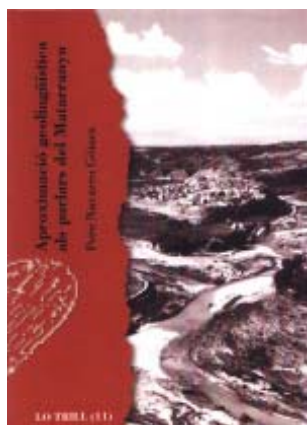
L'ingrés de Miquel Àngel Pradilla a la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (2005) ha donat un nou impuls a trobades d'esta mena. La primera va ser les *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Morella, 16 i 17 de desembre de 2005* (IEC-Ajuntament de Morella, 2006), en la qual van participar Germà Colón, Vicent Pitarch, Ernest Querol, Joan Beltran i l'enyorat Josep Panisello i Chavarria, entre d'altres.

L'altra activitat que ha programat la delegació de l'IEC a Castelló és el cicle de trenta-cinc conferències per commemorar el 75 aniversari de l'aprovació de les Normes de Castelló (1932-2007), en el qual van participar Miquel Àngel Pradilla, Vicent Pitarch, Ernest Querol, Marc Antoni Adell i Lluís Meseguer, entre d'altres, arreu dels PPCC.

Entre els actes de commemoració no s'han d'oblidar els del centenari del naixement de Joan Coromines, en els quals va participar el CEL organitzant a Tortosa una xarrada que va anar a càrrec de Ramon Sistac, el 8 de novembre de 2006.

L'última trobada interessant d'estos anys va ser la jornada Català a l'ensenyament sense llei de llengües?, que va organitzar l'Associació Cultural del Matarranya i la Xarxa CRUSCAT de l'IEC el 15 de desembre de 2007 a Calaceit.

Una altra forma tradicional de difusió dels estudis lingüístics és la revista local o comarcal. Deixant de banda la revista monogràfica *beCeroLes* (CEL, 2006), cal destacar el número 3 de la revista *Lo Senenc. Memòria, natura i llengua* (2006), on podem llegir un nou article sobre el coneixement del català a la Sénia, de Marta Tena, i una altre sobre els noms dels carrers d'esta localitat.

Excepcionalment, els estudis es publiquen en forma de llibre, i n'hi hagut un que mereix una especial atenció. Es tracta del nou atlas lingüístic de Pere Navarro, *Aproximació geolingüística als parlars del Matarranya* (ASCUMA, 2006), que pas a pas, ha investigat el parlar del Priorat (2000), la Ribera d'Ebre (2000), la Terra Alta (1996) i ara del Matarranya.

Al costat d'esta monografia cal destacar algunes obres generals de referència que són imprescindibles. Per una banda, el tercer volum de l'*Atlas lingüístic del domini català* (IEC, 2006), de Joan Veny i Lidia Pons, i el primer del *Petit atlas lingüístic del domini català* (IEC, 2007), de Joan Veny, en els quals hi són representades nombroses localitats d'esta zona; i per l'altra, la *Gramàtica normativa valenciana* (AVL, 2006), de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, i la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* (IEC,

2007), de l'Institut d'Estudis Catalans, pel que representen en la codificació de la normativa.

Com a obra de referència, també podem considerar el recull de Ramon Miravall, *Toponímia major actual de les Terres de l'Ebre* (Cossetània, 2007).

Finalment, no falten els reculls de fonts orals, que són d'interès documental per a l'estudi de la llengua. Els més destacats són els cinc volums de *Benassal. Segle XX. Estudi d'un poble rural realitzat amb fonts orals* (Grup de Recuperació de la Memòria Històrica del Segle XX de Benassal, 2007), coordinat per Pere-Enric Barreda i Emili Ferrando; i el llibre *Mont-Roig El patrimoni immaterial (la literatura oral)*, publicat per l'Associació Cultural del Matarranya (2007), de Josep A. Carréalo Sancho.

En format de digital han aparegut tres CD interessants: *Tivissa: cançons i tonades de la tradició oral*, a cura de Josep Crivillé i Bargalló (2007); i dos més pensats per als escolars, *Cantem junts. Cançons arreplegades al Matarranya*, coordinat per Margarita Celma Tafalla, i el recull de contes de M. Joana Minguet i Itarte, *Hi havia una vegada...* (L'autora, 2006).

Els estudis literaris, esta vegada, han sigut més escassos, però no per això menys interessants.

De caràcter acadèmic destaquen el llibre *Estudis sobre cultura literària a Tortosa a l'Edat Moderna*. (Abadia de Montserrat, 2007), d'Enric Querol Coll, una síntesi de la tesi de l'autor; i la primera *Història del teatre català* (Arola, 2007), de Francesc Massip, de caràcter més general.

La resta se centren en l'obra d'un escriptor traspassat recentment o nascut fa cent anys: el número 21 de la revista *URC* (Aj. de Lleida, 2006), un monogràfic dedicat a Jesús Moncada amb articles d'Hèctor Moret, Mercè Ibarz, Maria Barbal, Isidor Cònsul o Artur Quintana, entre altres; el volum d'homenatge *Centenari Artur Bladé, 1907-2007* (ILC, 2006), amb articles d'Heribert Barrera, Artur Bladé i Font, Albert Manent, Josep Sánchez Cervelló i Xavier

Garcia (coord.); la biografia *Joan Cid i Mulet, testimoni catalanista d'una ciutat i d'un temps* (AHCTE, 2007), d'Emigdi Subirats; i l'aplec d'estudis *L'obra literària de Manel Garcia Grau* (Ajuntament de Castelló, 2007), a cura de Ferran Carbó.

Llàstima que el 450 aniversari de la redacció dels *Col·loquis* de Cristòfol Despuig haja passat gairebé desapercebut. Només Els Col·loquis de la Festa del Renaixement, que es van celebrar a Tortosa els dies 4, 5, 6 i 7 de juliol de 2007, van programar dos conferències, a càrrec de Josep Solervicens i Enric Querol.

Nota: Podeu consultar les referències completes de les publicacions i dels articles citats al web del CEL (<http://www.alcanar.com/entitats/cel/>). Si voleu conèixer les novetats literàries d'estos anys i les nombroses activitats que s'han realitzat (conferències, seminaris, jornades, presentacions de llibres, recitals, exposicions, fires, festivals, homenatges, convocatòries i lliuraments de premis, etc.), entreu al web *Beabà*

(<http://www.beaba.info>), creat pel CEL i en funcionament des de l'agost del 2006, al portal *Llibres ebrencs* (<http://www.llibresebrenca.org>) i també a *Serret fòrum* (<http://www.serretllibres.com/forums/>).